Souria
Quotidien Arménien
B.P. 814 TÉL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ
ԵՒ
ՊԱՏԱՍՄԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Յ. ԵՍԱՅԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ

سورية
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ونائب المحرر المسؤول
وانس يازجيان
حلب ص.ب ٨١ هاتف ١٣٩٠

ԺԱ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 76 (3264) | ՇԱԲԱԹ, 15 ՄԵՍՏԵՄԲԵՐ 1956 | ՀՆՈ ԹԻՒ 13990 | ԳԻՆ 10 Ս. Դ.

ՆՈՐ ՀԵՌԱԳԻՐ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԷՆ

ԻՏԼՆ Կ'ԸՍՊԱՌՆԱՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՅԱՑՏԱՐԱՐԵԼ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԴԷՄ

Բրիտ. ժողովուրդը երկուքի բաժնուած - Իտրճի հաղաքակցութեան պատճառաւ Սովետ Միութիւնը

ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՄԷՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻՒՆ ՊԻՏԻ ՏԻՐԷ ԿԸ ՅԱՑՏԱՐԱՐԷ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ՊԵՏ ԿԼՑՑԻԼ

վարչապետ Իտրն չի կրնար պատասխանել բնագրիմագիր երեսփոխանութեան հարցումներուն

ԻՏԼՆԻ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՃԱՒԼ

Անգլիա պատերազմի պիտի մտնէ ԱՐԱԲՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Լոնտոն.— Վարչապետ Իտրն իր քաղաքական կեանքին մէջ ամենավտանգաւոր ճառը արտասանեց Որեքշաբթի գիշեր. Հաժայնքոմն Տ.ն մէջ։

Իտրի վարչապետը յայտարարեց Թէ Ընկլիա, Ֆրանսա և Միացեալ Նահանգները համաձայնութան մը կազմել հակելու համար Նասէրի չարաճճութեան։

Ըն ըսաւ Թէ այս մարդունը ինչ պիտի վարէ չրանցքի քոլոր գործերը և որոշ վարձք մը պիտի վճառէ Եգիպտոսի, Իսկ եթէ Նասէրական հակառակի կամ մերժէ ընծացք ալ այս մարմնին այդ պարագային երեք պետութիւնները ըլլայ ՄԱԿԻ ըլլայ ալ միջոցներու պիտի դիմէ, գործադրելու համար այս ծրագիրը։

Վարչապետ Իտրնի ճառը մէկ ժամ տևեց որու ընթացքին քանի քանի անգամներ ընդհատուեցաւ պշուսաւորական կուսակցութեան երեսփոխաններու կողմէ, աուլըցներով, պռունտալներով և այլն։

Պշուսաւորական կուսակցութեան պետ Կէյցքել ճառով մը պատասխանեց վարչապետ Իտրնի ուր խիստ կերպով քննադատեց զայն ըսելով.—

«Եգիպտոս պիտի չընդունի Իտրնի այս ծրագիրը որ կը ձգտի գրաւել Սուէզի չրանցքը. Հետևաբար Ընկլիա բանի ոչի պիտի դիմէ ինչ որ ընդհանուր կործանում կը նշանակէ. Մենք երբեք նման քայլ մը առնենք ՄԱԿի սկզբունքները բռնաբարած կըլլանք ու դուս կը բանանք շատ մը պետութիւններու որ նոյնը ընեն և մեզ պիտի հետևցնեն Իտրիայի վիճակին։

«Ընկլիոյ կառավարութեան այս քաղաքականութենէն ձրկու տարց կը պարզուի կամ այն է որ մոտիը է բանի ոչի գիմել, ինչ որ կը հասկցուի վարչապետին ճառէն և կամ շանթաժի քաղաքականութիւնն կը վարէ։

«Պէտք է ընդունինք որ Սուէզի չրանցքին ազգայնացումը քշնամական արարք մը չէ նկատուիր, և որևէ պետութեան մը վրայ պիտական իրաւունքներուն դէմ առնուած քայլ մըն է հետևարար պէտք է լուծում մը գանել բանակցութիւններու միջոցով։

«Ընդհանուր ըրիս կառավարութիւնը ուսումնասիրած է Թէ ինչ տրի Թ հետևանք կը յառաջացնէ բանի ոչի գործածութիւնը։ Ընկերական որ պարագան քոլոր երկիրները Եգիպտոսի կողքին պիտի կենան, նոյն պէս բանի ոչի գործածութեան անդրադարձը ղօրաւոր պիտի ըլլայ Հնդկաստանի մէջ և ան պիտի քաշուի ըրիս. Հնդկաստանի, իսկ Իրանի կառավարութիւնը պահ մը մտածելէ յետոյ Թէ Մոլետները ինչ պիտի ընեն եթէ Ընկլիա ոչի գիմէ Եգիպտոսի դէմ։

«Կարող է որ Սուէզ Միութիւնը կամաւորներ պիտի չկէ Եգիպտոս, Հետևաբար ըրիս կառավարութիւնը կանգրագանայ Թէ այդ պատճառաւ հաստաբարձրէն պատերազմի մը դուռ պիտի բանայ և բանի ոչի գործածութեան հետևանքներէն մէկն ալ Սուէզ Միութեան գիրքին զօրացման պատճառ պիտի ըլլայ բովանդակ Մէջերկրական մէջ և ան պիտի քաշուի ըրիս. Հնդկաստանի մէջ և այս մեծագոյն վտանգն է զոր կարելի է սպասել։։։

«Իտրնի ծրագիրը պարզապէս նոր խառնակութիւն մը հանելու է և պատրակ մը առնելէ է բանի այժմ գիմելու համար որ Թէ ինչ որ երկուքի պիտի բաժնէ ըրիս. Ժողովուրդը։։։ Իշդ ինչու համար ՄԱԿին չենք գիմեր։։ Այս պատասխանութեան վրայ պշուսաւորական երեսփոխաններու շարքերէն սրտնեղ աղբերացու հշուսաւորական երեսփոխաններու շարքերէն սրտնեղ աղբերացու «պատասխանէ՛ Իտրն պատասխանէ՛» սակայն Իրան լուռ մնաց։։

«Կ'ուզենք վստահ ըլլալ որ Տարցը ՄԱԿին ներկայացած է պէտքի բանակցութեանց միջոցաւ լուծում մը գտնելի Նա պիտի ու երեսփոխաններուն մեծ մասը Տարցին լուծում մը կ'ուզէ բայց խընդիր է Թէ պատրաստ կ'ուզենք Թէ չենք ուզեր։։ Հետևաբար երբ լուծում կ'ուզենք այդ պարագային կառավարութիւնը պէտք է ՄԱԿին տանի ու ընդունինք ՄԱԿին որոշումը ինչ որ ալ ըլլայ այդ վճռին պարտ ենք։

Պէյրութի մեր թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Հաւատի ազգիւրներէ կրցայ հաստատել Թէ Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. պատկէն Ը. Ընձեան Հայոց Հայրապետը նոր հեռագիր մը ղրկած է Փեր. Տ. Խոսք Աբրահամեան ինչպես նաև Լրատուական Տեղապահ Ը. Նազարեան. Տ. Նշդէշ Մրբ. Տէրտէրեանին։

Հակառակ տարած աշխատանքներուս կարելի չեղաւ հաստատել հեռագրին բովանդակութիւնը, Նկատի ունենալով որ շատ գաղտնի կը պահէն զայն, փայն կրցայ տեղեկանալ Թէ Փեր. Տ. Նշդէշ Արքեպիսկոպոս այդ հեռագրին բովանդակութիւնը անձամբ հաղորդեց գաղտնի ժողովականաց Ջարեհ Պրեազանեան։

Ահա այս առթիւ կատարուած պյցելութեան հետևանքը եր որ «Ազգակ» և «Ա.» թերթերը նոր ու պշուսաւոնում մը հրատարակեցին ըսելով Թէ Փեր. Տ. Նշդէշ Արքեպիսկոպոսը որպէս Թէ շնորհաւորած է կամ ողջագուրած է Ջարեհ Նշդէպիսկոպոսը հետ, ինչ որ պատճառ եղաւ որ Տեղապահ Արքեպիսկոպոսը հրապարակ հերքէ այդ ամենը և անհիմն ըսուր։

Կը յուսամ որ այս դէպքը կամ վարդ առաւոտ կարևոր նորութիւններ պիտի հաղորդեմ «Օրերուն» ընթերցողներուն։

Իտրն վստահութեան խոսք կը պահանջէ

Լոնտոն.— Հինգշաբթի գիշեր վերաբանութիւնները պիտի շարունակուին Համայնքներու Տան մէջ. ուր առաջին նախարար Անտրին Նոյ վստահութեան խոսք պիտի պահանջէ Իրնի կառավարութեան ոդեգրած խաղաքականութեան համար, իսկ ներկայացուցիչները պիտի պահանջեն մեղադրել Իրնի կառավարութիւնը որ Լոնտրնի համագումարի անդամներ երկրորդ անգամ չի հրաւիրեց խորհրդակցելու համար...։

Հետաքրքրական դիտողութիւններ

Լոնտոն.— Ատոքինսըն գործակալութիւնը կ'ըսէ Թէ Իրնի իր ճառը արտասանած պահուն պատրաստուած էր նոր ընդդիմադիրները լուրջ հարցումներ ուղղելու ամոր օրուն չկրցաւ պատասխանել։

Միչին Արեւելքի լրատու գործակալութիւնը կ'ըսէ Թէ միջազգային գիտնականական շրջանակներուն մամուլի շրջանակներուն կ'ոսեն Թէ Իրնի ծրագիրը անիմաստ երազ մըն է զոր կարելի չէ գործադել եւ սմբելիք. բռլորակիցներ իրենց բերքերուն հետագրիցին ու Իրնի իր ճառով ու առաջարկով մեծ կերպով նպաստեց եվիպտոսի դասին։։

Աշխատաւորական երեսփոխանները մին հարց տուաւ Իրնի Թէ միացեալ Նահանգներ պատրաստ է իր գինուորները դրկելու, կուսելու համար անկլո—Նահանգական բանակներուն կողքին, իրականացնելու համար Իրն—Մոլէ այս չենգ ծրագիրը...։

Իրնի լուռ մնաց եւ չի կրցաւ պատասխանել...։

Այս լուսաբերը պատճառ եղաւ որ աշխատաւորական երեսփոխանները ծիծաղին ու ծաղրեն լուսաբեան մասնուած վարչապես Իրնը...։

Փաիսատաի նոր կառավարութիւնը Եգիպտոսի կողմին

Փաիրէ.— Փաիսատաի նոր վարչապես Սահրաուաֆի կուսակցութիւնը երեկ պատասխանատու յայտարարեց Թէ կը պատրաստի Եգիպտոսի բանակաութիւնը եւ բանի կերպով կը մերժէ ընդունել նախկին արաբին նախարարին ընթացքը Լոնտոնի համագումարին ու կը ընդունուի սնոր ոդեգրած բանակաութիւնը։

Ներկայ կառավարութեան նախարարներէն Շէյխ Մուհիպ Ճեռագիր մը ղրկեց Ասուան էլ Սաադի ուր պատասխանած կը յայտարարէ Ասուամ կուսակցութեան դիրքը Եգիպտոսի կողմին. Ընդունելով նախկին արաբին նախարարին բանակաութիւնը։

Հեռագիրը կ'ի ացնէ նաեւ Թէ կուսակցութեան անդամներուն 3000 հոգի մեծ ցոյց մը կատարեցին մերձաւորութեան դեմ, յայտարարելով Թէ կուսակցութիւնը իր բոլոր կարելիութիւնը ետ կը դնէ Եգիպտոսի տարածքութեան համ կը դնէ։

Սովետ նաւատորմը Եգիպտոսի նաւահանգիստ կ'ուղղուի

ՓԱՐԻԶ — Մոսկուայի ատոմակայանի ձայնասփռումներէն կը տեղեկանանք Թէ մեծ Քեռով սովետական նաւատորմիղ մը նաւահանգիստ կ'ուղղուի Եգիպտոսի, քանի երկու երկիրներու միչև կայացած առևտրական համաձայնութեան։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻՊՐՈՍԻ ՖՐԱՆՍ. ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՑՈՒՄՆԵՐԸ

Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի դէմ են

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Արտաքին նախարարութիւնը կարևոր տեղեկագիր մը ստացաւ Բարիզի սաւրիական դեսպանէն, որ կը յիշէ Թէ Ֆրանսայի արտաքին նախարար վերջերս Լիբանանի դեսպանին հետ առանձնական տեսակցութիւն մը ունենալով անոր հաստատեց Թէ Կիպրոսի մէջ Ֆրանսական բանակներու կեդրոնացումը Լիբանանի դէմ չէ ուղղուած այլ Եգիպտոսի և Սուրիոյ դէմ է միայն...։

Սուրիոյ արտաքին նախարարութիւնը այս յայտարարութեան մէջ հանգամանքին կը նշմարէ նկատի ունենալով որ Դամասկոսի Ֆրանս. դեսպանը հաստատացուցած էր Թէ այդ կեդրոնացումները Եգիպտոսի դէմ են, հետևաբար Ֆրանս. արտաքին նախարարին յայտարարութիւնը նոր օղակ մը կը նկատուի արտաքին աշխարհին դէմ կազմակերպուած շանթաժին, արևմուտքի կողմէ։

Թրքական գինուորական կեդրոնացումներ Սուրիոյ սահմաններուն վրայ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ներքին նախարարութիւնը տեղեկագիր մը կը պատրաստէ դայն նախարարաց խորհուրդին ներկայացնելու համար Սուրիոյ Սահմաններուն վրայ Թրքական գինուորական կեդրոնացումներուն շուրջ իր ստացած տեղեկութիւններուն հիման վրայ։

Այս առթիւ դիւանագիտական շրջանակները կը քաջալերան այս քայլը այժմ ցուցադրութիւն կը նկատենք որ կը ձգտի վախցնել Սուրիան. Նոյն շրջանակները կ'աւելցնեն Թէ եթէ երբեք այս կեդրոնացումները մեղի դէմ շարժելու ըլլան, այդ պարագային լրիվ միութեան ձայնը պիտի լսուի ամենուրեք որպէս նախապատրաստութիւն այդ քայլին։

Արդէն Թուրքերը այս տրամադրութիւնները արևմուտքի դրդումով, Պաղտատի հանգամանքին առթիւ և երբ սովետական պատասխանը լսեցին անմիջապէս ետ քաշուեցան...։

Նախարարաց խորհուրդի որոշումները

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Նախարարաց Խորհուրդը գաղտնի նիստ մը գումարեց որուն ընթացքին կարևոր որոշումներ ստացաւ։

Ժողովէն վերջ վարչապետ Աւսալի յայտարարեց Թէ կարելի չէ ժողովի որոշումները գալով բանալ որովհետև երկրին պաշտպանութեան հետ կապ ունի։

Դամասկոս — Արտաքին նախարարը լսելէ գիմեր իր մտահրաւիրելով լրիվ միութեան. Միացեալ Նահանգներու, Սուրիոյ դեսպանները անոնց մեկնման յուշագիր ներկայացուց Սուրիոյ առած որոշումին շուրջ, որ կը բաժնէ Եգիպտոսի կառավարութեան տեսակէտը, զոր հաղորդեց հինգերու յանձնախումբին։

Նաւեր յղի Ռազէն Միջերկրական անցած են որոնք դէպի Եգիպտոս նաւահանգիստ կ յատկանան։

Այս նաւերուն մէկ մասը ապրանքներ եր փոխադրեն Եգիպտոսի, քան երկու երկիրներու միչև կայացած առևտրական համաձայնութեան։

ՀԱՅԵՐԵՆԱԴԱՐՁ ՀԱՅԵՐ

Սերունդէ Սերունդ ոսկնագիտ
ԸՆՏԱՆԻՔ ՄԸ

Գրեց՝ Ս. ՓԱՆՁՈՒԼՍԵՍԵԱՆ

Երեսնի հարաւային արուարձաններ մէկ Երեկոյան տասնը ճամբան վրայ կառուցուելու վրայ էին նոր գործարանի մը պատերը։ Բո՜ղջ կիզիչ ամէն ինչ յաւ կ՚ընծայեր. Պիճեան արմէէ օրերին ու վարդապետն առաջնորդ պատերը ամէն օր քիչ մը աւելի վեր կը բարձրանային։

Աղաղակներ աստիճաններ ու պեհեմի աշխատաւորները անարդել կը շարունակէին իրենց գործը։ Ըդդ տնապատի արդիւնք ներկայ գոգնեու։ Շատ տարբեր չէր գործատան մը տանիքը գոգնեու։ Շատ տարբեր չէր գործատան հինգերէ Հանգստ. որ գրեթէ ամրողջովեամբ կազմուած էր 18 մեթր բարձրութիւն ունեցող պեհեմ արմէ օրերէ։

Ո՛չ մտեղ է որ ինդիր մը գրուելքա. Շինութեան բանուորներուն առջեւ. ինչպես կարելի էր աւելի քան հարիւր մեթր երկարութեամբ տարածած քարէ շրջանակ մը գետնէն, եթէ որմնադիրը չհնարէիս որ չուներնայ այդ բարձրութեան վրայ՝ Ցման պարագաներուն տախտակէ և գերան յատակներ կը պատրաստեն։ Շինութեան աշխատանքները վարող Հարտարապետը շատ լաւ գիտէր, Թէ այդպիսի լուսանկար մը շատ չհնարիւրի և աշխատաւորներու կը կարօտէր։

— Մեծ ծախս պիտի ըլլայ կը դանդաղեր աշխատանքներուն մարելէ որ Թէև ամէն ինչ պատրաստ էր։

Ըդդ պահուն որմնադիր մը իրեն գիմեց՝ ւյարձահասակ մարդ մրի էր ան և նիհարկին մազերը կանուխէն ճերմկած էին և աչքերը բերէրօգէն քերքռած։

— Խնդալու մեղք է այդքան շինանիւթ ու ժամանակ կորսնցնել երեք շարք քար շարելու համար ... Թէ ուրիշ ձև մը փորձէինք ...

Հարտարապետը շահագրգռուեցաւ որմնադրին առաջարկով Թէև բանական վտանգաւոր էր ան։ Բայց բանւորը կը պնդէր յայտարարելով Թէ ինչ անձայն կը կատարէ այդ գործը։

Շատ մարդիկ եկան գիտելու այս նոր աշխատելակերպը։ 18 մեթր բարձրութեան վրայ տգին մէկ ջանանդով կախուած էր արձակուդի Հիմնանեան Մովսէսեան։ Ներանարտ մեջտեղի մը միջոցա անոր կռ. տալին շարանն ու ապրուած քարերը։ Հիմնանեան Հանգստ. ոտքէն կ՚աշխատէր առանց ջգայնանալու։ Վերերը գետեղելով տեղ տեղ կը թողուցուէր մեջտեղերին նշան ընելով որ շինանիւթերը իրեն հրկարէ։

Ըդդ պես է որ Հիմնանեան երեք շարք քարերը գետեղէ 114 մեթր երկարութեամբ շրջանակին վրայ։ Ներէն յոգնած էր, բայց ուրախ երեսներով վար իջաւ։ Հարտարապետը ուժգնօրէն կը սեղմէր անոր ձեռքը երբ ծերունի քարաշ Սրբուհի Մովսէսեան, Հիմնանեանի հայրը ասոնցմէ չէ՞ պատասխանը ընծայուելու։

— Կրնաս հպարտ ըլլալ գաւակովդ։ Այս հիանալի տղան մեզ ներ նպաստիներէ մը փրկեց,— քաւ յուզուած Հարտարապետը։

Հնգտուկի ժամերուան ծերունին իր ծխամորձը վառեց։

Կնոջ էր Հարտարապետը մտեքաւ Հիմնանեանի խումբին, որ Աւշի Նռատ էր. Խոսակցութիւն մը ծայր առաւ ու 70 տարուց Սրբուհի Մովսէսեան անգգաստաբար պատմեց արար աշխարհ պատահ Տարու մը Հանգստ.ին։

Գործաւոր է 15 տարիքէն ի վեր ամէն օր անգադար աշխատելէ։ Իր Հիշողութիւնները կը սկսին Հարտարապետի մը հետ։ Ան ալ Մովսէսեանները կ՚ընդդէն գիտէն գաւակ Ըսելի յաւ բանտ մը փետուրս Հանգ Սրբուհի Հիմնանեան մեռած էր Հարտարապետ Մեսրոպեան Թաղին։ Ներքինն ալ ծնած էր և անցուցած իր երեսունհարուստ Թիւնը։ Նոյնը գիտց տար